

Biskop Solveig Fiskes preken i Hamar domkirke 1. påskedag 2014 (20.april 2014)

Luk 24,1-9

Ved daggry. Tida mellom natt og dag og med den tidlige morgenens fuglesang.

I grålysninga kommer kvinnene til graven. Til Jesu grav. Sørgende, men med ønske om å stelle den døde med velluktende oljer. Ordne med og ta vare på kroppen til ham de var og er så glade i. Vi kan se for oss hvordan de har det. De hører knapt fuglesangen der de går og strever med alt som har hendt, og deler tanker, følelser og hendelser. Prater om det som har skjedd de siste dramatiske dagene:

- Palmesøndag, en av disse underlige dagene, starten på en lang vandring og en ny begynnelse, med Jesus ridende på eselfolen og folket som gleder seg og roper Hosianna.
- Det de har hørt om påskemåltidet og det underlige som skjedde; at Mesteren sa: Dette er min kropp!
- Og alt de opplevde den lange fredagen.

Ja, de prater sammen om alt dette og om hva de har trodd på, håpet på, drømt om. Men også om svik, nederlag og det som kunne vært annerledes. Var det noe de kunne eller burde ha gjort på en annen måte? Og de snakker om korset, døden, atskillelsen og sorgen.

Fra våre egne liv kjenner vi til sårbarhet og sårhet. Ikke minst med tanke på det vi kunne eller burde gjort annerledes. Og vi vet mye om atskillelsens vemod, smerte og savn. Alle som har vært i sorgens landskap har erfaring med dette.

Kvinnene kommer til graven og ser at steinen er rullet fra. De går inn, men finner ikke Jesu kropp. Dette forstår de ikke og de vet ikke hva de skal tro. Så skjer det noe. Plutselig står to menn i skinnende klær der. Kvinnene blir forferdet og bøyer seg med ansiktet mot jorda. Men de to sier:

Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde? Han er ikke her, han er stått opp. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea: Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han stå opp.

Da husket de hans ord og dro fra graven. Og så står det at de fortalte alt dette til de elleve og til alle de andre.

Her i Hamar domkirke kan vi høre fuglesangen fra takmaleriene og fra fuglene som er sammen med Frans av Assisi her på prekestolen. Når en kommer inn i dette håps- og oppstandelsesrommet som Hamar domkirke er, så dras blikket fram til altertavla. Den kraftfulle Kristus står på gravkanten eller kanskje er det på jordkloden med ei istykkerrevet lenke i hendene. De nedbrytende kreftenes og dødens makt er brutt.

Henrik Sørensen kalte bildet til venstre "Verdensmiseren ". Her er de mørke, jordslåtne fargene, det blodige barnet og morens beskyttende bevegelse. Bildet uttrykker dødskreftenes gru og det

angstvekkende til alle tider. Samtidig aner vi noe i jordfargene som går over til livskreftenes farge på den siden som vender mot Kristus. Og det skjeve korset blir en slags veiviser mot den oppstandne.

På andre siden fremstilles Hans Nielsen Hauges religiøse gjennombrudd med en intens erfaring med og skildring av gudsnærvær og kall. Til og med hesten oppfatter det som skjer. Se hvordan han snur seg og ser! Fra denne dagen brukte Hans Nielsen Hauge livet til å forkynne, sette i gang næringsvirksomhet og bedre menneskers levekår. Kvinners posisjon ble styrket ved å la kvinner forkynne og få sete i bevegelsens råd.

Altertavla formidler håpet som kristendommen er forankret i, oppstandelsens seier over dødens makt. Det levende håpet knyttet til den oppstandne Kristus som bryter dødens lenker.

Hva var det vi hørte i påskedagens evangelielesning?

Tidlig om morgenen kommer kvinnene til graven. Sørgende og med ønske om å stille den døde. Men graven er tom. Hva skulle de tro? Enklere ble det ikke for dem da to i skinnende hvite klær plutselig står der og spør:

Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde?

Kvinnene er i sorgens landskap. Samtidig er det som vi formelig kjenner forvirringen de føler, lengselen og den forsiktige bevegelsen fra mørk tyngsel til noe annet, noe som ligner på livgivende lys. Og vi aner noe om det dirrende gudsnærværet og håpet i det som blir sagt.

Han er ikke her, han er stått opp. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea: Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han stå opp...

Da husket de hans ord.

Korsfestes. Selv om Jesus også var Gud, flyktet han ikke. Slik ble langfredag et grunnfjell i den kristne tro. Fra korset og den tomme graven strømmet livet ut, nåde over nåde, uendelig. Korset forkynner Skaperens identifikasjon med sin skapning og minner om at kirken har et kall om å gi nærvær og lindring for mennesker i nød. Slik utfordres vi til å gjenkjenne smertens ansikt og til å se Kristus i alle mennesker.

Kirkenes Verdensråds siste dokument om misjon "Sammen mot livet", understreker at ved Jesus Kristus, hans liv, død og oppstandelse er dødkreftenes makt brutt og at vi kalles til å formidle dette i ord og handling. Generalsekretær i Kirkenes Verdensråd, Olav Fykse Tveit som nettopp var hos paven, forteller at pave Frans sier:

Vi må ut, vi må gå ut, der menneskene og livet er. Det er der Kristus er.

Jesu død og hans oppstandelse fra de døde forandret for evig livets mulighet. Alt liv og hele livet, omfattes av oppstandelsen. De begrensninger som vi erfarer; livets forgjengelighet, krenkbarhet og skyld, vil for all tid ha en ende som står i håpets tegn.

Når vi ser stengte dører og endeløst mørke, holdes vi oppe av den oppstandne. Det er den gaven Kristus ga sitt liv for å gi til oss. Virkningen varer ved. Jesus er ikke fjern fra verdens og menneskenes lidelse og smerte. Nei, han er i alt dette, han som gikk inn i det ytterste rommet. På forunderlig vis

var denne kjærligheten sterkere enn døden og Jesus ble reist opp av graven. Med den åpne graven ble nye rom åpnet for menneskene. Død ble til liv og ingen dør kan stenge for den oppstandne. Nye lenker brytes, nye mennesker settes fri, og påskens mysterium folder seg ut for oss i nye nyanser. Det gir mot og håp i livet, og forventning om at når vi går ut av tiden, venter den evige glede.

Om kvinnene står det at «da husket de hans ord», og de vendte tilbake fra graven og fortalte alt dette til de elleve og til alle andre.

Og jeg er sikker på at nå hørte de fuglesangen. De husket. De håpte og de trodde: Kristus er oppstanden! Ja, han er sannelig oppstanden!

Ære være Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd som var, er og være skal en sann Gud fra evighet til evighet.